

да се стара о њему четрдесет година, тако је и Свети Сава био и остао путеводитељ српског народа у живот вечни. Он је свој народ утврдио, засадио га као маслине у духовном рају, односно у Цркви Православној. Отуда ће Православна вера постати темељни и неодвојиви чинилац самог идентитета српског народа, а „Србин без Православља ће бити као овца без паше“, како је говорио Свети владика Николај.

Поставши први српски архиепископ, Свети Сава је у манастиру Жичи изговорио своју прву архипастирску *Беседа о правој вери*. Том приликом је истакао пут који води у живот и указао нам да ништа није спасоносније од праве вере. Управо такву веру, веру коју је Господ преко апостола предао Цркви својој, веру коју су свети Оци прихватили и проповедали, Свети Сава је засадио у српском народу и том правом вером нас је привео Христу и Цркви.

Преносећи нам искуство праве вере, Свети Сава нас је научио да у вери нема ништа одмах и одједном. Потребно је постепено и непрекидно узростати док се не достигне пуноћа вере. То је мера човека савршеног у вери, мера раста величине Христове. Да бисмо дошли до вере, праве и недвосмислене, потребно је да се растеретимо свих сумњи и недоумица. Потребно је да уђемо у процес непрестане духовне борбе и духовног сазревања. У *Карејском шийику* Свети Сава, подучавајући верне, између осталог поручује: „Станите против зла чврсто, имајући велику и неразориву помоћ Божију“. Овај мали сегмент светосавске поуке јасно указује на важност јеванђељске науке. Против ког зла дакле треба да станемо и на шта нас то позива Свети Сава? Треба да се боримо против зла око нас, али првенствено против зла сопственог, против зла које свако од нас има у себи. Војујући ту најтежу битку, битку са самим собом, увидећемо да човек нема већег непријатеља до себе самога.

На овај подвиг нас позива Јеванђеље када говори о вери и Царству небеском. А пут Светог Саве је пут који управо води у Царство небеско. И заиста,

ако иштемо најпре Царство Божије, тада за нас никаква жалост више није катастрофална, знамо да ће она проћи, да је краткотрајна, а да је испред нас вечита радост.

Свети Сава нам поручује да се уздамо у Господа јер Он ће нас из безизлаза извести. Никада није остао посрамљен онај ко се у Господа уздао. Неко ће рећи како су се и хришћанима догађале и догађају невоље, као што су сиромаштво, болест, или пандемије попут ове која је захватила читав свет. Међутим, ми, као хришћани, треба да знамо да нам невоље понекад долазе и по промислу Божијем како бисмо у овим кризама осмислили, појачали и утврдили веру у Бога. Зато се обратимо Богу живом и истинитом и замолимо нашег Светог Саву да се моли за нас, децу своју, да нас Господ сачува од сваке болести и немоћи.

Помолимо се да Господ и молитве Светог Саве дају снаге нашим лекарима и осталом медицинском особљу да издрже на овом подвижничком, одговорном и човекољубивом делу. Помолимо се да Господ оздрави оне који болују, а ожалостњенима за изгубљеним члановима породица нека подари утеху у њиховом болу. Помолимо се и Светом Сави да по његовим молитвама буде мира и слоге у вашим породицама, у нашем народу, у држави нашој и Цркви нашој.

Молећи Господа и благодарећи што нам је даривао оваквог угодника какав је Свети Сава, чиститамо вам српску славу Светог Саву и позивамо вас и молимо, децо Наша духовна, да без обзира на све тешкоће и на сва искушења, останете и истрајете на путу Светог Саве, путу који нас води у вечни живот.

Епископ шумадијски

Дано у престоном Нам граду Крагујевцу 27/14.
јануара 2021. године

ЈОВАН МИЛОШЋУ БОЖИЈОМ ПРАВОСЛАВНИ ЕПИСКОП ШУМАДИЈСКИ

СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И ВЕРНОМ
СВЕТОСАВСКОМ НАРОДУ ОВЕ БОГОМ ЧУВАНЕ
ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ, БЛАГОДАТ ВАМ И
МИР ОД БОГА ОЦА, БОГА СИНА И БОГА ДУХА
СВЕТОГА И ДА МОЛИТВЕ СВЕТОГ САВЕ БУДУ СА
СВИМА ВАМА

*Био си вођа, наставник, првопрестолник
и учитељ њуша који води у животи.*

Свети Сава је једна од најутицајнијих и најзначајнијих личности српског народа, не само у Средњем веку, или данас, већ ће то бити и у будућности. Стефан Немања и Свети Сава су српска племена на Балкану учврстили у словесној христоцентричној заједници и објединили у српски народ. Стефан Немања је створио српску државу као тело коме је Свети Сава удахнуо душу. Као син владара, Растко је на двору оца, у Расу на Ибру, добио одлично, како световно, тако и духовно образовање. Будући да су тада богослужбене и уопште црквене књиге биле основна и најзаступљенија литература за стицање образовања, отуда је и васпитавање племићких синова било утемељено на Јеванђељу и хришћанским вредностима. Хиландарски монах Теодосије у *Житију, подвизима и чудесима светих оца нашега Саве*, бележи: „Бејаше он детенце благоразумно и веселе душе; у учењу напредоваше, а разумом у дечијим годинама задивљаваше“.

Растко је врло добро познавао све чиме су се племићи бавили, витешку борбу, јахање, руковање оружјем, лов, витешке игре... Такође, Растко је већ са петнаестак година добио на управу Хум и тада се по први пут сусрео са утицајем историје на јединство хришћана. Међутим, моћ и земаљска богатства нису много привлачили овог младог племића. Сачекавши погодан тренутак, напустио је дворску раскош како би се подвизавао у манастирској тишини. Та одлука није значила напуштање света из себичних мотива, неке немоћи или разочарења, већ је то била незасита глад боготражитељске душе. Тако је Растко искористио посету хиландарских монаха српском двору да би са њима побегао на Свету Гору и замонашио се. Оставивши своје световно име у знак одрицања од пређашњег начина живота, Растко добија ново име – Сава, по Светом Сави Освећеном – Јерусалимском, којег је изузетно волео и ценио.

Опредељујући се за монаштво, Свети Сава је већ у раној младости показао велику духовну снагу и зрелост. Желео је да у животу више даје другима, него што би узимао за себе. Делима је сведочио да је његова побожност истинска, а не декларативна. Добро је разумео Христову поруку да је човек успешан у животу онолико колико је спреман на ношење крста и ходање уским путем, а не онолико колико може да прими незаслужених привилегија.

Ми Срби, и не само ми, славимо Светог Саву првенствено као нашег светитеља, учитеља, просветитеља и онога који нам је показао пут који води у вечни живот. Када га славимо као светитеља потребно је да подражавамо његов подвиг вере. Угледајући се на њега као што се он угледао на Христа, показујемо да се бескомпромисно опредељујемо за пут Богочовека.

Свети Сава је основао и даровао нам у наслеђе самосталну Цркву у Србији и српским земљама. Тако, ако ли почнемо говорити о Цркви, немогуће је то чинити а не говорити о Светом Сави; ако ли говоримо о српској држави – исто тако. Свети Сава је наш духовни отац који је читав српски народ привео Христу – Богу Живоме и Истинитоме, по оним речима апостола Павла: *Јер ако имате и хиљаде учитеља у Христу, али немате много отаца. Јер вас у Христу Исусу ја родих јеванђељем* (Прва Коринћанима 4, 15). Није Свети Сава заменио Христа собом, како неки неупућени и злонамерни говоре, већ напротив, он је сав наш народ увео у Цркву и охристовио његово биће. Зато оно што можемо именовати најстрашнијим огрешењем о Светог Саву јесте његово одвајање од Христа, што је у своје време осудио новојављени светитељ рода нашега, Ава Јустин Ђелијски.

Свети Сава је довршио покрштавање Срба које је почело у време словенских апостола Ђирила и Методија, крстивши и наш језик, наше писмо – ћирилицу и целокупну српску културу и просвету. Као што је освештао лозу Немањића, освештао је и просветио сав род српски натопивши га Пра-

вослављем, одстранивши од њега све паганско и прожимајући га Јеванђељем. Ово је доказ да не говоре истину они који Цркву карактеришу као конзервативну установу која враћа српски народ у мрачњаштво. Духовно и просветитељско дело Светог Саве, као и многих других светитеља из рода нашега, сведоче управо супротно. Сви они су својим делањем просвећивали српски народ нетварном, истинском, таворском светлошћу која је обасјала свет. Срби светитељи, на челу са Светим Савом, су ту таворску светлост својом вером и учењем излили у срца и душе нашег народа, и ево, Богу хвала, она и данас светли у нама.

Све што је Свети Сава учинио за српски народ на пољу духовности, просвете, културе, законодавства, црквеног устројства... речима се не може описати. Мисли не могу у потпуности да докуче, а речи у целости да искажу значај који је Свети Сава имао за нашу прошлост и коју има за нашу будућност. Истичу се многа дела Светог Саве: његово оснивање Српске Цркве, почетак српске просвете и културе, његова дипломатија у утврђивању српске државе, многобројна чуда која је чинио за живота и након смрти и много, много штошта друго се говори у част Светог Саве. Све то стоји, све то треба рећи и нагласити, али постоји и нешто још важније. То је оно што о сваком светитељу истиче кратка богослужбена химна, његов тропар. Главне мисли о једном светитељу и најбитније његове врлине садржане су у тропару испеваном њему у част. Отуда када говоримо о Светом Сави, прво морамо почети од онога што о њему говори овај химнографски састав. Шта нам овај тропар истиче и на шта посебно усмерава нашу пажњу? У њему се каже: *Био си вођа, наставник, првопрестолник и учитељ њуша који води у животи*. То је оно што нас мотивише да се определимо за Светог Саву, оно што нас покреће да идемо за њим. Он је наш путовођа, он зна где нас води. Као што је старозаветни пророк и боговидац Мојсије био од Бога одређен да изведе јеврејски народ из египатског ропства, да иде пред својим народом и